

20 ביולי 2026

לכבוד

ד"ר גיל לימון

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)

שלום רב,

הנדון: קידום מינויים תוך ניסיון לעקוף את כללי האיפוק והריסון בתקופת בחירות
אנחנו מתכבדים לפנות אליך בנושא שבנדון ונוכח הניסיונות של הממשלה לעקוף את הכללים החלים בתקופת הבחירות כפי שנקבעו בפסיקה ובהנחיות מנהל, ולקדם מינויים לתפקידים שונים במחטף. הכל כפי שיפורט להלן:

1. כידוע, בשבועות האחרונים נקבע באופן סופי כי הבחירות לכנסת ייערכו ביום 27.10.2026, ובהתאם לחוק מימון מפלגות (תיקון מס' 46 - הוראת שעה), התשפ"ו-2026, החלה פגרת הבחירות ביום 18.7.2026.

2. כפי שנקבע במכתבה של היועצת המשפטית לממשלה מיום 17.7.2026 ("מכתב היועצת המשפטית לממשלה"), ממועד זה, אין עוד ספק כי אנו מצויים בתוך "תקופת בחירות". ככלל, במהלך תקופת הבחירות, וכעולה מפסיקת בית המשפט העליון, נדרש לשמור על איזון בין הרצון לאפשר לממשלה היוצאת להמשיך ולפעול במסגרת סמכויותיה מכוח עקרון הרציפות השלטונית, לבין הצורך לפעול באיפוק ובריסון בכל הנוגע להפעלת סמכויותיה של הממשלה בכלל, ובכל הנוגע להליכי מינוי של בעלי תפקידים בפרט.

ביסוד המגבלות עומדים שני שיקולים: האחד, לפיו בתקופת ממשלת המעבר הממשלה אינה פועלת עוד מכוח אמון הכנסת אלא מכוח עקרון הרציפות בלבד; והשני, החשש מפני כריכת שיקולים מפלגתיים ואישיים בהליכי המינוי והעמדת הממשלה הנבחרת בפני מצב בלתי הפיך, ויצירת עובדות מוגמרות שיהיה בהן משום כבילת שיקול דעתה של הממשלה החדשה.

ראו, בהרחבה, למשל: בג"ץ 5167/00 וייס נ' ראש הממשלה, פ"ד נה(2) 455, 469-470 (2001); בג"ץ 8815/05 לנדשטיין נ' שפיגלר, בפסקאות 9-10 (26.12.2005); בג"ץ 1004/15 התנועה למשילות ודמוקרטיה נ' השר לביטחון פנים, בפסקה 14 (1.4.2015); בג"ץ 6654/22 פורום קהלת נ' ראש הממשלה, בפסקאות 6-7 לפסק דינה של הנשיאה חיות (13.12.2022). עוד ראו: קובץ הנחיות היועצת המשפטית לממשלה לקראת הבחירות לכנסת ה-25, מיולי 2022.

3. עתה, ובהמשך למכתבה של היועצת המשפטית לממשלה, צפויות להיות מופצות הנחיות הייעוץ המשפטי לממשלה, כפי שנעשה מידי מערכת בחירות.

4. אולם, כבר בעת הנוכחית ועוד טרם הופצו ההנחיות האמורות, אנחנו עדים לניסיונות "לקבוע עובדות בשטח" ולקדם מינויים במחטף. הכל, על מנת לנסות ולהתחמק מחובת האיפוק והריסון החלה בתקופת הבחירות.

5. אין מדובר בחשש בעלמא:

- i. ביום 29.6.2026 פרסמו משרד החקלאות וביטחון המזון ונציבות שירות המדינה פנייה לאיתור מועמדים/ות למילוי משרת מנהל/ת השירותים הווטרינריים ורופא/ה וטרינר/ית ראשי/ת, על אף, שלמיטב הידיעה, ועדת האיתור טרם הוקמה. המועד האחרון להגשת מועמדות נקבע ליום 28.7.2026. יצוין, כי מדובר במינוי של נושא משרה לתפקיד רגולטורי ומקצועי מורכב, הנושא בסמכויות סטטוטוריות נרחבות שעיקרן הגנה על בריאות הציבור ומניעת הפצת מחלות בעלי חיים. על פי פרסומים בתקשורת (אילנה קוריאל "בזמן התפרצות הכלבת: מנהל השירותים הווטרינריים התפטר" (ynet) 21.6.2026), מי שממלא כיום את התפקיד התפטר לאחרונה מתפקידו על רקע מחלוקות מקצועיות עם הנהלת המשרד.
 - ii. ביום 1.7.2026 פורסם הליך לאיתור מועמדים/ות לתפקיד הממונה על מחוז דרום במשרד הפנים. המועד האחרון להגשת המועמדות נקבע ליום 20.7.2026. המינוי מחייב את אישור הממשלה בהתאם לסעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.
 - iii. המועד האחרון להגשת המועמדות למינוי מנכ"ל החברה הממשלתית התעשייה האווירית נקבע ליום 3.7.2026. בשלב זה, למיטב הידיעה, הדיון בוועדה טרם הסתיים, ובהמשך יהיה גם צורך באישור הוועדה לבדיקת מינויים בהתאם לסעיף 37 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.
 - iv. ביום 13.7.2026 התבשרנו על בחירתו של מר אבי חליבה למנכ"ל רשות המטרו מכוח הליך של ועדת איתור, שבראשה עומד מנכ"ל משרד התחבורה, הגם שהתפקיד לא אויש מאוקטובר 2025, וכן על פי הפרסומים, הוועדה לבדיקת מינויים אישרה את מינויו של מר אבנר פלור לתפקיד לדירקטוריון רכבת ישראל שצפוי לבחור בו כיו"ר (ור' יפעת ראובן "רגב בבליץ מינויים לפני הבחירות: מקורבה אבנר פלור ימונה ליו"ר הרכבת; אבי חליבה נבחר למנכ"ל רשות המטרו" TheMarker 13.7.2026)).
 - v. המועד האחרון להגשת המועמדות לוועדת האיתור למינוי מנכ"ל חברת חוצה ישראל בע"מ נקבע ליום 17.6.2026. המינוי ידרוש אישור הוועדה לבדיקת מינויים לצד אישורים נוספים.
 - vi. להווי ידוע כי על הפרק גם מינוי מנהל ליחידה לחקירות שוטרים. בתאריך 9.7.2026 פרסם משרד המשפטים "קול קורא פומבי" המאריך את המועד להגשת מועמדות לתפקיד עד ליום 19.7.2026 (וזאת לאחר אישור החוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 45) התשפ"ו-2026). דומה כי אין צורך להרחיב על רגישות התפקיד (יצוין, כי נגד אישור החוק והליכי המינוי מכוחו תלויות ועומדות עתירות בבג"ץ).
6. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 1.1501 "מינויים בתקופת בחירות" (ינואר 2021), נותנת משקל בהקשרים שונים לסטאטוס הליך המינוי בעת ה"מועד הקובע", לפי ההנחיה, אשר נקבע "בהתאם לנסיבות הייחודיות והמשתנות בכל מערכת בחירות"

(סעיף 1). יש חשש כי הצעדים השונים נועדו להתגבר על התנאים הקבועים בהנחיה, או לחילופין ליצור עובדות בשטח בכל הנוגע לתנאי הסף לתפקיד, אמות מידה או הרכבי ועדות האיתור השונות.

7. בשבועות האחרונים, ובתקופה הרלוונטית לדוגמאות השונות המפורטות לעיל, כבר היה ברור לכלל הגורמים המעורבים כי אנחנו מצויים בפתחה של תקופת הבחירות, ולפיכך, מבחינה מהותית חלו כבר הרציונאליים שעומדים בבסיס הכללים שהתעצבו בפסיקה בדבר איפוק וריסון בכל הנוגע להליכי מינוי. ואכן הדבר קיבל ביטוי מפורש במסגרת מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה:

"בהקשר זה יצוין כי בעבר, בתקופת בחירות, הובהר כי השיקולים המינהליים המיוחדים החלים בתקופת בחירות חלים כבר ממועד הקודם לפיזור הכנסת או להכרזה הרשמית על הבחירות, מקום שבו כבר היה ידוע כי הבחירות צפויות וקרובות. השיש הפוליטי שהתנהל בשבועות האחרונים באשר לאפשרות של הקדמת הבחירות, ואישור הצעת חוק התפזרות הכנסת העשרים וחמש בקריאה הראשונה במליאת הכנסת, הם שיקולים שיש להביאם בחשבון במסגרת הבחינה המשפטית הפרטנית של החלטות ופעולות שהתקבלו או נעשו בעת האחרונה, ובעת יישומן".

ראו גם מכתבה מיום 7.7.2022 של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי), עו"ד אביטל סומפולינסקי, ליועצים המשפטיים למשרדי הממשלה בנושא "היערכות משפטית לתקופת הבחירות לכנסת ה-25".

8. **בנסיבות אלו, אין להתיר לגורמים שונים לעקוף את המגבלות החלות בתקופת בחירות על ידי קידום מינויים לא בשלים או שאין דחיפות לקידומם ב"דקה ה-90" ומתוך ניסיון לאיין את האיפוק והריסון הנדרשים בתקופת בחירות.** גם אם בתקופה הרלוונטית לפתיחה בהליכי המינויים המוזכרים לעיל (ומינויים שונים נוספים שאין ה"מ מודעים אליהם) המגבלות החלות בתקופת בחירות טרם חלו במלוא עוצמתן, בשים לב לתכלית של כללים אלו - יש להחיל את מהותם ואת עיקרם כדי למנוע את החשש מכבילת שיקול דעתה של הממשלה החדשה ושימוש לא ראוי בכוח השלטוני.

9. נוכח האמור, אנחנו סבורים כי נדרשים פיקוח ובקרה יתרים מטעם הייעוץ המשפטי לממשלה לשם הקפדה על הליכי המינוי בעת הזו, ובפרט בכל הנוגע למינויים ולהליכים המוזכרים לעיל ואחרים, שנעשה ניסיון לקדםם בסמוך לתחילתה של תקופת הבחירות. ככל שלא בוצע פיקוח כזה בזמן אמת, אנו סבורים שיש לבצע פיקוח שכזה בדיעבד, בשים לב לכך שכבר במועדים בהם בוצעו המינויים וההליכים האמורים התקיימו התנאים המהותיים המצדיקים להביא בחשבון את השיקולים שנקבעו ביחס לתקופת הבחירות, ובשל סמיכותם היתרה של מועדים אלה למועד יציאת הכנסת לפגרת הבחירות.

10. נודה על כן לבדיקתכם את הדברים בראי המגבלות החלות על הליכי מינויים בתקופת בחירות ולהתייחסותכם העניינית לפנייתנו, בכל ההקדם.

בכבוד רב,

הגלימות השחורות

התנועה לחופש המידע

משמר הדמוקרטיה הישראלית

אקדמיה למען הדמוקרטיה

עמותת בוחרים בישראל

התנועה לאיכות השלטון

התנועה לטוהר המידות

העתק:

היועצת המשפטית לממשלה

נציבות שירות המדינה